

SZEREPEK A BARÁTSÁGBAN

„A JÁTSZÓTÁRSAM, MONDD,
AKARSZ-E LENNI?”

A modul szerzője: Lissai Katalin

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

B 4. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Beszélgetés és játék					
A	A gyerekek arról beszélgetnek, hogy miért jó játszani, kikkel töltik szívesen a szabadidejüket, miket szoktak játszani. 10 perc	Figyelem Türelem	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
B	A gyerekek a „Mi a szabály?” elnevezésű játékot játsszák. Egy gyerek kimegy az osztályból, a többiek megegyeznek egy szabályban. A visszaérkező gyerek kérdez, és a válaszokból megpróbálja kikövetkeztetni a szabályt. 10 perc	Kompromisszumkész- ség Figyelem Türelem	Egész osztály együtt – játék		P1 (Mi a szabály?)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Az új tartalom feldolgozása					
II/a Irányítás					
A	A „Koncertmester” elnevezésű játékot játsszák a gyerekek. Egy gyerek kimegy az osztályból, a többiek közül egy gyerek lesz a koncertmester, akinek a mozdulatait – anélkül, hogy nézésükkel elárulnák őt – gyorsan utánozzák a többiek. A visszajövőnek ki kell találnia, ki a koncertmester. 10 perc	Megfigyelés Utánzás Szabálykövetés	Egész osztály együtt – játék		
B	„A királynő parancsára” elnevezésű játékban a tanulók játékvezetőt választanak, akit némán utánoznak. A gyerekeknek végre kell hajtaniuk azt az utasítást, amely úgy kezdődik: „A királynő parancsára”. 10 perc	Szabálykövetés	Egész osztály együtt – játék		P2 (A királynő parancsára)
II/b Hogyan érezted magad?					
A	A gyerekek elmesélik, hogyan érezték magukat a játék során, könnyű volt-e megegyezni a szabályban. 5 perc	Odafigyelés A másik meghallgatása	Egész osztály – megbeszélés		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Irányítsunk szavak nélkül!					
A	Az önként jelentkező párok közül az irányító szerepet vállaló gyerek kis cédulát kap egy egyszerű feladatsorral. Ezt elmutogatja a párjának úgy, hogy az megértse, majd végre is hajtsa. 15 perc	Testbeszéd	Páros munka – szerepjáték		P3 (Cédulák)
B	Az önként jelentkező párok közül az irányító szerepet vállaló gyerek kis cédulát kap egy egyszerű rajzzal. Ezt elmutogatja a párjának úgy, hogy az megértse, majd le is rajzolja. 15 perc	Testbeszéd	Páros munka – szerepjáték	Ceruza, papír	P4 (Egyszerű képek)
C	A „Kocsikázás” elnevezésű játékban a párok közül az egyik gyerek a vezető, a másik az utas. Az utas becsukja a szemét, és hagyja, hogy a vezető kocsikázzon vele az „úton” (az osztályban kialakított pályán), ügyelve az akadályokra, a többi párosra és a szembejövőkre. 15 perc	Bizalom Elfogadás	Kooperatív játék – kocsikázás		
II/d Hogyan érezted magad?					
A	A gyerekek elmesélik, hogyan érezték magukat a játék során, milyen érzés volt irányítónak és irányítottnak lenni, könnyű volt-e megérteni a társukat, vigyázni a másikkal. 5 perc	Érzelmek kifejezése Odafigyelés A másik meghallgatása	Egész osztály együtt – megbeszélés		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/e Új nyelv születik – „szabálykitalálás”					
A	<p>Mindegyik csoport kap egy példányt a kódrendszerből, amelynek segítségével megalkotnak négy titkosírást, egyszerű, kijelentő mondatot.</p> <p>A csoportok kicserélik egymás írásait, szétosztják a kapott négy mondatot, és megfejtik a kódolt üzenetet.</p> <p style="text-align: right;">35 perc</p>	<p>Szabálykövetés</p> <p>Kompromisszumkész-ség</p> <p>Rendszerszemlélet</p> <p>Következetesség</p> <p>Szóbeli kifejezőkészség</p> <p>Odafigyelés</p> <p>Másik meghallgatása</p>	<p>Csoportmunka</p> <p>– problémamegoldás</p> <p>Kooperatív tanulás</p> <p>– kerekasztal</p> <p>Kooperatív tanulás</p> <p>– feladatküldés</p>	D1 (Titkosírás kódrendszere)	Ceruza, papír
B	<p>A gyerekek az 1-2 jegyű számokhoz betűket rendelnek, létrehozhatnak egy kódrendszert, és ennek segítségével négy egyszerű kijelentő mondatot lefordítanak az új nyelvre.</p> <p>A csoportok kicserélik egymás írásait, szétosztják a kapott négy mondatot, és megfejtik a kódolt üzenetet.</p> <p>A csoportok beszámolnak az új nyelv kitalálásának menetéről, a kódrendszer használatáról, a másik csoport munkájának megfejtéséről és arról, hogy voltak-e hasonlóságok.</p> <p style="text-align: right;">35 perc</p>	<p>Szabálykövetés</p> <p>Kreativitás</p> <p>Rendszerszemlélet</p> <p>Kompromisszumkész-ség</p> <p>Következetesség</p> <p>Szóbeli kifejezőkészség</p> <p>Odafigyelés</p> <p>Másik meghallgatása</p>	<p>Csoportmunka</p> <p>– problémamegoldás</p> <p>Kooperatív tanulás</p> <p>– kerekasztal</p> <p>Kooperatív tanulás</p> <p>– feladatküldés</p> <p>Kooperatív tanulás – csoportszóforgó</p>	Ceruza, papír	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	<p>A gyerekek négyfős csoportokban kitalálnak egy új nyelvet saját kódrendszerrel, amelyen előadnak egy párbeszédet. Akár halandzsanyelven is beszélhetnek, a beszédet mozdulatokkal, gesztusokkal, mimikával kísérik. A többi csoportnak ki kell találnia, miről szól a párbeszéd.</p> <p>Majd a csoportok beszámolnak arról, hogyan találták ki az új nyelvet, ki irányította a közös munkát, könnyen meg tudtak-e egyezni, sikerült-e kompromisszumot kötni.</p> <p style="text-align: right;">35 perc</p>	<p>Kreativitás Következetesség Kompromisszumkész- ség Érzelmek kifejezése Odafigyelés Másik meghallgatása</p>	<p>Csoportmunka – problémamegoldás Kooperatív tanulás – csoportszóforgó</p>	Ceruza, papír	
D	<p>A gyerekek négyfős csoportokban kitalálnak egy új nyelvet a szabályrendszerével együtt (pl. a kérdő mondatban következetesen megváltoztatják a hanglejtést, a felszólító mód vagy a múlt idő jelölésére kitalálnak egy egységes jelet, vagy a helyhatározószókat visszafelé mondják – hasonló nyelvtani átalakításokat végeznek), és ezen a nyelven előadnak egy egyszerű párbeszédet. A többi csoport igyekszik felismerni a szabályszerűséget és megérteni a párbeszédet.</p> <p>A csoportok beszámolnak arról, hogyan találták ki az új nyelvet, ki irányította a közös munkát, könnyen meg tudtak-e egyezni, sikerült-e kompromisszumot kötni.</p> <p style="text-align: right;">35 perc</p>	<p>Szabálykövetés Kreativitás Következetesség Rendszerszemlélet Kompromisszumkész- ség Érzelmek kifejezése Odafigyelés Másik meghallgatása</p>	<p>Csoportmunka – problémamegoldás Kooperatív tanulás – csoportszóforgó</p>	Ceruza, papír	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Lezárás					
A	A gyerekek körben ülnek. Mindegyik diák a jobbán ülő társának ír egy pozitív üzenetet (egy kedves, barátságos mondatot). Majd azoknak is ír, akikkel együtt dolgozott az órán, illetve akiknek még szeretne. 10 perc	Érzelmek kifejezése	Kooperatív tanulás – pozitív üzenet küldése	Papír, ceruza	
B	A gyerekek beszámolnak arról, hogy az óra melyik részében, melyik szerepben és melyik játékban érezték jól magukat 10 perc	Érzelmek kifejezése	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		

MELLÉKLETEK

P1 – Mi a szabály?

Egy gyerek kimegy az osztályból, ő lesz a hunyó. A többiek megállapodnak egy titkos szabályban, amelyet a visszaérkező gyerekek ki kell találnia, mégpedig úgy, hogy mindenkinek feltehet egy kérdést, és a válaszok alapján következteti ki a szabályt.

Például: a lányok sóhajtanak válaszadás előtt, megvakarják a fülük tövét válaszadás közben, keresztbe teszik a lábukat, mindegyik válasz m betűvel kezdődik. (Hol voltál tegnap? Miskolcon. Melyik a kedvenc színed? A mélykék. Mi a barátod neve? Micimackó.)

Ha rájön a szabályra, azzal a gyerekekkel cserél szerepet, aki a választ adta.

P2 – A királynő parancsára

A gyerekek néma játékkal utánozzák a játékvezetőt, aki az utasításhoz néha hozzáteszi „A királynő parancsára (pl. emeld fel a bal kezéd)...”, és akkor el kell végezni a feladatot. Ha ezt nem teszi hozzá, akkor nem kell eleget tenni az utasításnak. Nehezíthető a játék azzal, ha a játékvezető más utasítást mond, mint amit csinál, vagy hasonló utasításokat mond (pl.: A királynő üzeni...).

P3 – Cédulák

Az előkészületeknek és a terem adottságainak megfelelően készítesse el a pedagógus.

Például:

Tölts vizet a pohárba, és tedd le a hátsó asztalra!

Fogd meg a locsolókannát, öntözd meg a karácsonyi kaktuszt, majd tedd a kannát a polcra!

Nyisd ki az ablakot, állj meg előtte, tedd a kezedet a fejedre, és guggolj le hússzor!

P4 – Egyszerű képek

Házikó, mosolygós nap, fa, virág, felhő, ajándékdoboz